

der ikke i Loven staar noget derom, har Rigsdagen selvfølgelig Myndighed til ved Bevilling paa Finansloven at yde Statstilskud til private Skoler, og det er selvsagt, at det ogsaa her bliver Rigsdagen, der i hvert enkelt Tilfælde afgør, om vedkommende Skole har netop de Betingelser, som man mener at maatte stille, for at dette Tilskud kan gives, om den med andre Ord kan faa en saadan Særstilling indenfor det højere Skolevæsen. Jeg er derfor ikke sikker paa, at det er nogen Nødvendighed at opretholde § 7, og skulde i og for sig ikke indvende noget imod, at den gik ud. Jeg har dog heller ikke noget at indvende imod, at § 7 bliver staaende, hvis man da ikke derved vækker Forhaabninger, som det senere viser sig, at man i alt for stort Omfang vil komme til at skuffe. Men jeg vil føje til, at har man erkendt Berettigelsen af, at en Skole opretholdes som fri Skole, og at der ydes Statstilskud til dens Opretholdelse, maa der efter min Mening — det er en absolut Nødvendighed — ydes et rundeligt Tilskud, der i alt Fald i ret stort Omfang stiller den paagældende Skole lige saa gunstigt økonomisk som de Skoler, der gaar ind under det offentlige, for at gøre det muligt for den at udvikle sig frit. Kun naar en saadan Skole ikke i sin Virksomhed hemmes og trykkes ned af økonomiske Bekymringer og Vanskeligheder, vil den være i Stand til at udføre den Mission, som ogsaa jeg mener, at Privatskolen har indenfor vort Undervisningsvæsen.

Med Hensyn til en enkelt Skoles Stilling under den nye Ordning vil jeg rette en Forespørgsel til den højtærede Minister. Det er mig nemlig ikke klart, hvorledes denne Skole vil blive stillet. Det er den Classenske Legatskole, jeg her tænker paa. Den maa efter min Mening være mellem de Skoler, der overtages af det offentlige. Den har ganske vist et Særpræg, men det er af social Art, vil jeg sige, og ikke af pædagogisk Natur, og de til denne Skole henlagte Legatmidler maa kunne finde samfundsnyttig Anvendelse paa en saadan Maade, at det ikke er i Strid med Legatstifterens Bestemmelser.

Maa jeg dernæst i denne Sammenhæng henstille til den højtærede Minister, at han, saa snart der viser sig Udsigt til, at det Lovforslag, vi her behandler, kan føres igennem Rigsdagen, straks paa-begynder Forarbejderne til en radikal Reformerings af Herlufsholm og Sorø Akademi. Der er for mig ingen Tvivl om, at de rige Midler, disse Stiftelser raader over,

kan finde en langt mere almennyttig Anvendelse, end Tilfældet nu er, og jeg anser det for fuldt berettiget, at Samfundet, i det Øjeblik det paatager sig at løse de Opgaver, hvortil disse Midler i sin Tid er givne, drager disse Midler ind under sin Administration og derved i betydelig Grad letter, rent økonomisk, Sagens Gennemførelse for Staten, gør den overkommelig for Staten.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til en omhyggelig og velvillig Behandling. Jeg vil i Anledning af de Udtalelser, der er fremsatte af de to foregaaende Ordførere, have Lov til at sige, at det er klart, at et Lovforslag, der har en saa overordentlig stor Rækkevidde, som dette vil faa, naar dets Principper gennemføres, baade for de 3 Kommuner, der her er Tale om, og for hele Landet — thi dette er den nødvendige Konsekvens —, maa finde en omhyggelig Drøftelse i det Udvalg, der nedsættes. Til Trods derfor er jeg dog ikke sikker paa, at Venstres Ordfører (Moltesen) har Ret i, at det ikke vil kunne lykkes at tilendebringe dette Lovforslags Behandling i indeværende Rigsdagssamling. Jeg tror, at naar man indenfor det Udvalg, der kommer til at beskæftige sig med Sagen, vil nytte Tiden vel, vil det meget vel kunne lade sig gøre at tilendebringe Behandlingen af dette Lovforslag tidligt nok til, at Loven kan træde i Kraft, og dette vilde være i højeste Grad ønskeligt, thi det er rigtigt, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) sagde i Gaar, at man ikke ved noget om, hvorvidt der kan opnaas Enighed om en midlertidig Ordning. Det er utvivlsomt, at det i alt Fald vil være vanskeligt at faa tilvejebragt Enighed derom, og man ved, at hvis der ikke bliver tilvejebragt snarest muligt enten en endelig eller en midlertidig Ordning, som kan gøre det muligt for Skolerne at fortsætte under rimelige Vilkaar, ligger vi paa dette Omraade i et Kaos. For saa vidt staar Rigsdagen altsaa ikke frit ved Behandlingen af dette Lovforslag, som der, hvis det ikke vedtages, vil fremkomme en overmaade ubehagelig Situation indenfor vort Undervisningsvæsen her i Hovedstaden.

Jeg vil dernæst gøre et Par Bemærkninger til et Par Udtalelser, som det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) fremsatte i Gaar. Det ærede Medlem sagde, at dette Lovforslag indeholder „ogsaa i sig Problemer af vidtrækkende pædagogisk Betydning, men det indeholder sam-